

V R T E C

Štev. 3

November
1942/43-XXI

Letnik 73

ANKE IN NASTAVE ZA ODPRTE GLAVE

3.

Skrivalnica

Jama, bolezen, jabolko, Apolon, epopeja,
Pad, jed, Rapal, meč, oddih, modrost, lev,
meso, resa. (Jemlji iz vsake besede dve za-
poredni črki.)

4.

Posetnica

(Rajko)

C. g.

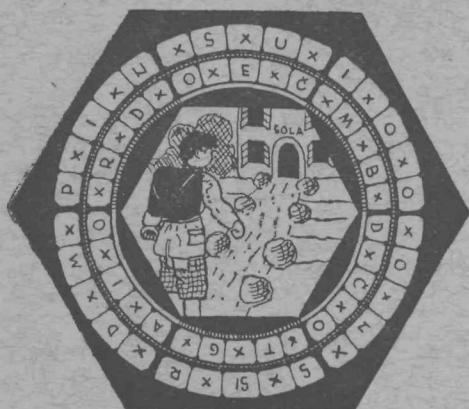
STANE VAZALJ

Kula

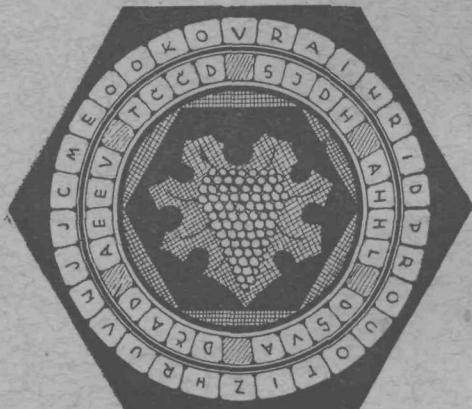
Kaj je ta mož?

5.

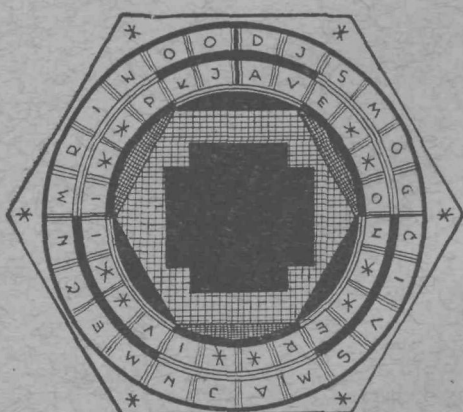
1.

2.

6.

Rešitve pošljite do 25. novembra na uredništvo »Vrtca«, Ulica 3. maja št. 10.
Deset izžrebanih reševalcev dobi lepe nagrade.

VRTEC

Št. 3 1942/43-XXI Letnik 73

Maksimov

Setev in žetev

KAR SEJAL SI, TO POŽEL
NA JESEN BOŠ S SVOJE NJIVE,
KDOR PA V SENCI JE SEDEL,
TEMU ZRASTEJO KOPRIVE.

Janko Samec

Poslednja sodba

Takrat, ko tih bom ležal v svoji krsti,
vi boste se ob mojem grobu zbrali.
Namesto da za mano bi jokali,
bodite v svojem srcu raje čvrsti!

Naj se k molitvi sklenejo vam prsti,
da boste mi na zadnjo pot jo dali,
ker tam pred Bogom z mano pretehtali
slabó in dobro bodo vse po vrsti.

Kot moja duša v svetu je živela,
pač tako njeno zadnje bo plačilo —
Če rekla bodo angelov krdela,

da zanjo mnogo je otrok molilo,
bolj težka z dobrim moja bo skodela
in Bog zato bo sodil bolj me milo!

Mauser Karel

Mrtve matere

Slana na grobove je že zdavnaj legla,
pajčevina rosna grme je prepregla.
Vernih duš večer je; vračajo iz čumnat
matere se mrtve, ki so šle poljubljat
v zibelí otroke, da ne pozabili
bi ljubezni nežne, ki je niso pili.
Spet v grobove hladne legajo med vzdihí.
Pri otrocih biva blagoslov njih tihi.

Sedem Bernardkovih

2.

Šli so iz šole. Tone je potlačil nekaj zvezkov v malho in stopal med večjimi, resen in počasen, kakor se spodobi. Pod Višavo se je pa Baližev Henrik oprijel Francka:

»Pri vas ste pa kradli!«

»Pa nismo!« je zakipel Francek. »Kdo je pa rekel?«

Rdečelasi Henrik se je nasmejal in široko razprostrl roke:

»Šaj so bili orožniki pri vas. Misliš, da jih nismo videli? Za prazen nič ne pridejo. Kokoši ste kradli, kajpak! Ali so bile dobre?«

Francek je videl, da stoji sam sredi ceste. Vsi so se odmaknili od njega. Nekaj jih je presenečeno gledalo, drugi so se krohotali. Baližev je pa bahato oponašal orožnika, kako nekaj piše v beležnico:

»Tako, zdaj pa z nami! Tri leta ječe ali pa vrv za vrat. Jaz vam bom pokazal, tatovi!«

Tedaj je zrasel kraj njega Tone.

»Kje so tatovi?«

Močne roke so prijele Henrika za ramena.

»Pusti me!« je zasopel fant in se skušal otresti.

Tone je stisnil roke, kri mu je napolnila obraz, zasukal je Henrika in ga položil kraj ceste na tla.

»Ali boš še kričal?« je šepetal. »Ali boš še?«

»Zadavil me bo, zadavil, oče!« je tulil premagani.

Otroci so neodločno čakali. Nekaj fantičev je spravljal knjige za srajco in zapenjalo suknjice. Tone je še nekajkrat potresel nasprotnika za lase, nato se je vzdignil.

»Še enkrat začni!« mu je zagrozil.

Oni se je počasi dvigal, otepal si je umazanijo z obleke in oči so mu divje sršele. Pogled mu je obletel vse navzoče in bruhnil je:

»Če so pa bili orožniki pri vas!«

»Seveda so bili in še bodo prišli, da bodo pogledali, kdo je res kradel,« je jezno kričal Tone. »Po krivem so nas obdolžili. Le čakaj, saj se bo zvedelo in potem bo drugače!«

Prijel je Francka in sta krenila po stezi za vasjo.

»Misliš, da me zdaj ne bo več,« je sopesel brat.

»Nabijem ga, prav gotovo ga nabijem,« je zagotavljal Tone. »Kaj njemu mar, če so bili orožniki pri nas. Bomo že opravili sami. Mi nismo kradli, pa amen! Kdo nam kaj more!«

Doma ju je čakalo delo. Bernardek se je zagrizel v zemljo okrog kočice. Tisto grmovje med skalami ga je jezilo. Seveda, nalašč je nekdo vrgel vanj vse ostanke, da bi prikričal svoj greh. Zato je navsezgodaj vzel sekiro in šel ter posekal vse skupaj. Prej ko je zazvonilo poldan, je bil ves breg posekan, veje so ležale vsevprek in med njimi je sopesel Bernardek ter si brisal potno čelo.

Prišel je mimo Baliž, dolg in suh človek z visečimi brki, ustavil se je ob poti ter zamomljal:

»Čemu pa te grmade podiraš?«

»Drvo nam manjka, drvo,« je pomežiknil Tomaž. »Prav lepo se bodo osušile do jeseni.«

»Tako, tako,« je cmokal oni.

Nekaj časa je begal s pogledom po kamenju, potem je dejal zviška.

»Kje pa imaš tistega pretepača?«

Tomaž se je preplašeno ozrl v soseda.

»No, fanta bi mi bil kmalu zadavil. Saj pravim, niti v šolo ga ni več varno puščati. Bom že moral stopiti do učitelja, da napravi red. Kar takole na cesti ti napada ljudi!«

Bernardek se je popraskal za ušesi:

»Glej no, tega doslej še nisem vedel. Bom vprašal!«

»Le daj, drugače bom sam uredil!« je zagrozil Baliž in bahato krenil proti hiši.

Bernardek je nekaj časa skušal skladati veje na kup, potem je popustil vse in pohitel v kočo. Vseh sedem se je pravkar kobacalo od mize. Brisali so si usta, Francek je spravljaj posodo. Tone jih je pa priganjal.

»Alo, zdaj pa na delo!«

Bernardek se je nasmejal, pokimal je, da morajo biti do večera gotovi, potem je hotel vedeti, kaj so imeli z Baliževim.

»Zmerjal nas je s tatovi,« je ves rdeč dejal Francek.

»Misli, da sme napraviti, kar hoče. Saj ga nisem dosti, drugič ga bom še bolj,« je trdo povedal Tone. »No, zdaj pa gremo!«

Oče je hotel vedeti še kaj podrobnega. Potem se je ujezil. Čemu pa zmerja, smrkavec? Kaj njemu mar te stvari! Pljunil je po tleh in zdelo se mu je skoraj prav, da sta se fanta postavila. Upehan in poten je lezel za otroki v breg.

Na zadnji skali je sedel, pogledal krog sebe in naročil:

»Te veje znesemo zdaj za kočo. Kadar se bo vreme kaj kisalo in ne bomo imeli drugega dela, jih boste podelali v butare. Potem bomo zasadili drevje. In vrt bomo potegnili v breg.«

»Med skale,« je rekel Francek.

»Tudi med skalami je nekaj pedi zemlje. Nekaj bo že zraslo.«

Zagomazeli so med veje in jih začeli vlačiti proti koči. Skladali so jih na kup, kričali in se zbadali. Breg se je počasi praznil. Gole skale so se že bolj bleščale v motnem soncu, ki je pogledovalo skozi meglo.

»Samo kamenje, samo kamenje,« je mrmral Tomaž.

Poiskal je orodje in pričela sta s Tonetom čistiti korenine blizu koče.

»Tod bi lahko potegnili vrt,« je razkladal Tone. »Zgoraj bo pa res premalo zemlje. Kvečjemu za nekaj dreves.«

»Vrt, čim več vrta,« je sanjal Bernardek. »Kaj vem, kako gre vse to. Malo bo treba pogledati. Predvsem boste spletli plot. Zdaj je zadosti vej.«

Vse popoldne so delali. Bolj ko je šlo pod večer, bolj se je kazalo sonce. No, ko je seglo do gozdov, je bilo že popolnoma jasno in pomladno. Bernardek je razkladal, da se bo napravilo vreme. Rovnica ga je hitro upehala. Postajal je med delom in pripovedoval vse mogoče stvari. Tone in Francek sta kopala poleg njega, drugi so iskali v zemlji kamenja in korenine ter jih zmetavali na kup.

»Vroč je,« je pravil Tomaž. »Seveda, zdaj bomo pili samo vodo. Na žganje še misliti ni. Ho, ko bi imel ves denar, kar sem ga zapil, to bi bilo drugače. Fantje, precej je bilo narobe, zdaj pa ne vem, če se bo dalo kaj popraviti. Pošteno bomo pljunili v roke. Čič ne da nič, Višavec pa še trikrat manj. Dajmo, fantje!«

In fantom se je dobro zdelo, da so ko odrasli, dvigali so orodje in udarjali, da so se jim bleščali potni obrazi ko umiti.

Ko je zrasel mrak, je ležal za kočo velik kup vejevja, ob vrtu je pa bil prekopan košček sveta, tri sežnje v širino in dolžino, črna zemlja se je ostro odražala od belih skal.

»To je še veliko delo, če bi hoteli obdelati ves breg,« je vzdihnil Tone, ko je oče odšel kuhat.

»Hvala Bogu, da je toliko skal,« je ravnodušno dejal Francek in odložil rovnico.

Bernardek je skakal okrog ognjišča in ko je bila večerja kuhana, so najmlajši trije že spali.

»Hej, na mizi je!«

Koj jih je minila zaspanost in so se lotili krompirja. Sprva je še bilo nekaj šuma, ropotanje žlic se je enolično ponavljalo, ko je pa zaškrebljalo po skledi, so večji odnehali. Francek je molče odnesel skledo k vodi in jo umil.

Potem so pospali, kakor je pač kateri mogel. Obsedeli so za mizo, štirje so zlezli za peč. Tomaž je nekaj časa motovilil okrog koč, oskrbel je kozo in ko se je vrnil, ni bilo nikogar več med živimi. Pobral je najmlajše, ki so ostali za mizo ter jih znosil v posteljo.

Sredi noči se je Tone zbudil. Občutil je svetlobo in pogledal je po sobi. Oče je sedel za mizo in držal v rokah šivanje, nekaj revnega blaga. Motna petrolejka je smrdela. Utrujen se je naslonil na mizo in zadremal pri šivanju.

Toneta je tiščal dušiči zrak, da je zakašljajal. Bernardek se je zdrznil, pogledal je z okrvavljenimi očmi proti peči in začel zopet z vso naglico šivati.

Drugo jutro se je delo nadaljevalo. Ozki pas zemlje za koč se je širil. Med njim so stale bele skale, niso jih mogli odstraniti, lezli so mimo njih navzgor in na obe strani v breg.

Proti koncu tedna je dejal Tomaž:

»Naprej tako ne moremo. Zemlja je toliko plitva, da skoraj ne bo za nobeno rabo. Daj, Tone, zakoliči ta prostor in prepletite ga. Ponoči pride kaka žival in nam požre še tisto, kar ozeleni.«

Zapodili so se v delo in vneto pletli. Obsekavali so veje, vili trte in do večera je bil plot narejen.

Bernardek ga je upehan ogledoval z žarečimi očmi in trepljal fante po ramenih:

»Vsako leto tak kos, nazadnje postanemo še gruntarji.«

Toda na koncu vrta so se dvigale meter visoke skale in kadar jih je pogledal, je vedel, da mu je pot navzgor zaprta za vse večne čase. Kaj pomaga vse delo — iz skale ne bo napravil rodovitne zemlje.

In ko so se ustavili pred kočo, jih je spet ujezilo, da nimajo sveta kje spodaj ob vodi. Na primer tam, kjer je Mihalkova senožet. Lani je ni kosil, pravi, da ima dovolj druge zemlje. Da, če bi kar smeli izbrati in vzeti zemljo.

»Potem bi jaz vzел tiste tri njive pod cesto tule poleg Ušakarjeve hiše. Za pšenico niso ravno kaj prida, krompir je pa vsako leto dober. In morebiti še tistile travnik ob vodi, tam, kjer zavije bližnjica v Podgorje. Potem bi lahko redili kravo.«

»Ponekod imajo toliko sveta, da orjejo s stroji,« je pripomnil Tone.

»Tam so gotovo bogati ljudje.«

»Bogati,« je kimal oče. »Kaj bi ne bili bogati!« ;

»Pa če zadene tak stroj na kamenje?« je podvomil Francek.

»Na tistih njivah ni kamenja.«

»Da ga ni?«

Potem je seveda delo lahko. Francek se je ozrl v breg. Kadar je udaril, je zahreščalo pod rovnico. In kdo ve, kolikokrat bo še treba

pobirati kamenčke z grede. Tam pa kar zarežejo v zemljo in mimogrede obrnejo njivo. Videl je pred seboj, kako gre drevo lahko in veselo po zemlji.

»Zakaj pa Baliževi nočejo napraviti vrta?«

»Nočejo pač,« je skomignil Bernardek.

»Saj imajo njivo pod cesto.«

»Pusto njivo! Koliko pa je vredna!« je zaničljivo zamahnil Francek.

»Vsakdo ve zase najbolje,« je rekel Bernardek. »Glejmo, da bomo naše dobro uredili. Baliževi si bodo že pomagali na kak način.«

»Saj si že pomagajo,« je rekel Tone kakor sam zase. Oče ga je ostro pogledal. Fant je povsíl oči, ni se pa mogel znebiti svojih misli, ki so ga grizle že teden dni.

»Pusti jih v miru,« je dejal oče, preden so legli spat. »Že tako te gledajo postrani.«

»Saj jim nič nočem,« je rekel Tone.

Legel je in še dolgo strmел v strop.

(Dalje.)

Legendica o roži krizantemi

V mladosti svoji Jezušček
živel je v Nazaretu;
prijateljčka je tam imel
v mladosti prvem cvetu.

Nabirala sta rožice,
Mariji jih nosila
in z božjimi sta angelci
se v sončku veselila.

Pa prišla mrzla je jesen,
v prijateljčka dahnila
in na bolniško posteljo
trdo ga priklenila.

In Jezuščkov prijateljček
kot rožni cvet umrl je.
Sam Jezušček ob njem je bil,
oči mu v smrt zaprl je.

Potem so pokopali ga
v globoko tiho jamo,
ob grobu stal je Jezušček
z nebeško svojo Mamo.

Je gledal, gledal črno prst,
hudo mu je postalo,
za dobrim je prijateljčkom
srce mu zajokalo.

Na mrzlo prst kot biserčki
so solze mu drsele,
iz njih prekrasne rože so
naenkrat zacvetele.

In vsako leto spet vzcveto —
prelepe krizanteme,
v spomin na božje so solze
po grobih posajene.

Jože Krivec

Pastirji

Ilustriral M. Sedej.

Izza mlečnih kot koprena tenkih oblakov je kukalo sonce. Zaspano, skoraj trudno je mežikalo z medtimi žarki na zemljo, vendar je v zgodnjih popoldanskih urah še prav prijetno grelo. Sama gorkota je prepajala zemljo in poslednje jesenske barve na njej.

Travnike je prelila čez in čez neka na pol rumenkasta barva. Travo, ki je le še malo zelenela, je živina pomutila. Vsako popoldne se je pasla na teh travnikih, ki so mejili na eni strani na gozdove, temne in samotne, na drugem koncu pa na Pólskavo, ki se je leno vila v svoji strugi, obdani od zverženih jelš, velika čreda živine: šekasti in sivi voli, krave, ki so dajale na večer polne dojače sladkega mleka, telice, razposajeni telički. Na meje, ki so jih po dolžini travnikov zarisavale gole jelše, so pastirji pozabili. Travnik tu, travnik tam. Vsi popašeni, rumenkasti, jesenski, vlažni. Živina se je lahko pasla križem, po domačem in sosedovem, da je ni bilo treba vračati. Le toliko so morali pastirji gledati na njo, da se ni spoprijela in obračunavala z rogovi med seboj.

Tako je bilo v pozni jeseni, ko se je prav za prav poslavljala jesen in vtisnila božjemu stvarstvu čisto drug obraz. Razkošnost gozdov je umirala, mrtvo listje je trepetaje šepetalo pod koraki, živina je leno prestopala po velikem prostoru. Pastirji so ždeli zbrani od vseh gospodarjev skupaj pri treh največjih jelšah pod gozdom. Med njihova debela so za dosegljaj visoko privezali v obliki trikota debelejšje palice in napravili nad njimi streho. Pokrili so jo s slamo in koruznico. Tako je lahko pršila z neba tudi jesenska rosa, neprijetna, da je človeka spreletavalo po telesu, a so se kljub temu stiskali na suhem.

Med jelšami spodaj so naredili ognjišče. Nekoliko v zemljo so izkopali jamico, da se ni valila žerjavica na vse strani. Iz njega se je dvigal vse dopoldneve, odkar

so zapustili šolo in prignali živino na travnike, belkast dim, včasih navpično v stebro, včasih pa se je kar razlezel nizko nad zemljo in se zbiral v tenko meglico pod gozdom. Kadar so ga občutile vrane in kavke, ki so se spreletavale iz gozda na polje, so divje vreščale.

Pajčnikov Tone, najstarejši in najbolj možat pastir izmed vseh, je bil gospodar ognjišča. On je smel zakuriti, nalagati na ogenj, pogasiti zvečer žerjavico preden so odšli. A on je tudi ukazoval: »Po drva v gozd! — — Vračat živino!« če je bilo treba. Ubogali so ga. Nobeden se mu ni upal ugovarjati.

Vsak dan je Tone koračil iz vasi za živino, nesel pod pazduho pušeljc slame in si pod pokvečenim klobukom požvižgaval. Navadno so mu drugi že vse pripravili: drobno šibje, trske, drva, da je lahko takoj zakuril. Določil je tudi, da sta vsak dan dva prinesla krumpir od doma; tega so potem pekli in ga porazdelili med vse. Tudi jabolka so včasih priromala nad ogenj.

Nekoč sta prišla h gospodarju v vasi dva nova pastirčka. Brata sta bila, so pravili odrasli. Baje jim je do tal pogorel dom in nista se imela kam zateči. Ta gospodar ju je sprejel, ker je bil dobrega srca in je vedel, da tudi za njiju ne bo manjkalo kruha.

Tiho in boječe sta prignala prvi dan živino na pašo. Ta dan se je že podil preko polja mrzel veter. Oblečena v stare, precej prevelike suknje, omotana s šali okrog vratu in s šibami v rokah sta hodila za živino po travniku in jo morala venomer vračati, ker je silila k ostali živini na druge travnike.

»Pustita živino, naj gre kar križem!« jima je ponudil Tone besedo, ko je prišel k njima.

»Pa tam ni stričev travnik!« je eden boječe odvrnil.

»Kako, stričev?« je Tone vprašal.

»Našega strica. Našega, ki mu paseva!« sta dejala.

»Le pustita! Vsi pasemo križem, bosta tudi vidva lahko. Ne bo vama treba vračati. Taka je navada! Pridita k nam, bomo skupaj kurili!« ju je povabil.

Razveselila sta se revčka tople besede, ki jima jo je ponudil koščan, a dokaj možat fant, katerega sta se ob prvi priliki celo bala. Še nekaj trenutkov prej sta trepetala, ko je koračil proti njima.

Stopicala sta za njim. Prav nerodno jima je bilo, ko sta se znašla pri jelšah ob ognjišču, iznad katerega se je prijetno kadilo. Zvedave oči otrok, fantkov in dekletec, ki so ždeli okrog ognjišča, so ju prebadale. Besede pa ni našel nihče, ki bi jo bil izrekel.

»Sedita! Sedita! Pogrejta se pri nas! — Kako vama je ime?«

»Jože!« pravi eden.

»Marko!« zajeclja drugi. Otroci so ponovili njuni imeni. In že se jim je zdelo, da se poznajo dolgo in so si dobri prijatelji.

Tako sta bila sprejeta v njihovo družbo. Potem so se razgovarjali, kramljali, sprva sicer boječe, a vedno bolj domače in slednjič sta jim morala povedati, kako jim je pogorel dom in vse, kar je bilo v njem, da še obleke niso mogli rešiti. Bilo je ponoči in zbudili so se, ko se je že rušil strop. Marko jim je celo pokazal rdečo in pekočo opekline na roki.

Napeto so otroci poslušali, oči niso premaknili. Zasmilila sta se jim, da so skoraj jokali. Še to in ono vprašanje je padlo iz nežnih ustec, ki se je porodilo v drobni glavici.

Medtem se je medlo sonce, že čisto brez moči, nižalo, nižalo nad megleno Pohorje na zapadu in dihala je od vsepovsod hladna sapa: Iz zemlje, z neba, iz vseh koticikov. Otroci so se stisnili bliže k ognju, tudi Jože in Marko, živina je že sita pohajala po travniku.

Naposled je Tone izgrebel pečeni krompir iz žerjavice in ga tako razdelil, da je tudi na Jožeta in Marka prišel enak del. Anica in Štefka pa sta iz žepa zimskega suknjiča potegnili vsaka svoj kos kruha, ki jima ga je dala mama na pašo, in ga dali tema ubogima dečkoma v roke, ki sta sedela brez doma med njimi, čisto sama in uboga, uboga.

Za drugi dan je Tone naročil onima dvema, na katera je prišla vrsta, da morata prinesiti krompir in jabolka, da ne pozabita tudi na Jožeta in Marka, ker sta tudi ta dva njihova prijatelja.

»Pastirji moramo pomagati drug drugemu!« je dejal.

Ko je nizko ležeča in vlažna megla zavijala travnike in polje v svoj pajčolan in je živina kar sama sita silila proti domu, še vedno nista mogla prav verjeti, da so ti otroci, ki pasejo za vasjo pri Polskavi, tako dobri in so postali hitro prijatelji med seboj.

»Tudi midva morava pomagati njim, kolikor in s čimer bova le mogla!« sta sklenila zvečer, ko je v cerkvi že odzvonilo večno luč in se je vsa vas pogrezala v mir pozne jeseni...

Mirko Kunčič Stari gobár

Jaz sem Božetek, gobár.
V žepu cinglja mi denar,
kadar vse gobe prodam,
kar jih v tem košu imam.

Sam sem na svetu, oj, sam.
Kadar pri fari — bím, bam
navček zaklenka, nikdó
jokal za mano ne bo.

Dom moj — je gozd pod goró,
streha — to božjo nebo,
postelja — mah in bršljan,
hrana — pest boba usak dan.

Pa še ne mislim na smrt,
ni še moj grobek odprt;
sonce nebeško z gorá
žilavo zdrau je mi dá.

Jaz sem Božetek, gobár,
borštov zelenih vladar. —
Moje kraljestvo mejá
spornih nikjer ne pozna,

ISANO POLJE

Radislav Rudan

Bibina uspavanka

*Biba leze, Biba gre,
majejo se ji noge.
Kam bi Biba rada šla,
v tisti kraj, ki nima dna?
Tisti kraj je sanjski svet,
v spanju čez zemljo razpet.
Zlata v njem gugalnica
Bibo ziblje sem ter tja,
veter češe ji lase,
angelci se ji smeje.
Ko pa Biba se zbudi,
kraja tistega več ni.*

Kmet, ki je vse vedel

Pravljica. Pripoveduje C. Golar.

Nekoč je živel ubog, pa zviti kmet, ki se je mu je reklo Hrošček. Lepega dne gre pa vzame neki ženski kos platna in ga skriva v slamo, potem pa skoči k nji in ji reče, da je vedež in takoj najde, ako je komu kaj ukradenega.

Ženska ga prosi, naj ji pove, kje je njeno platno.

»Koliko mi daš za to, ako uganem?«

»Vrečo moke in funt masla.«

»Dobro,« reče kmet in dene palec na čelo. Premišljuje in premišljuje, slednjič pa ji pove, kje je platno. Čez nekaj dni pa je bilo nekemu gospodu ukradeno žrebe. Kmet pa ga je sam skrivaj odpeljal in skrnil v gozdu. Gospod pošlje po kmeta, ki je znal vedeževati, in mu pove, kaj in kako. Kmet začne misliti, poskoči, se zasmeje in reče:

»Gospod, pošljite brž v gozd! Vaš žrebiček je tam in tam, privezan k drevesu.«

Gredo in najdejo žrebička. Gospod pa dá kmetu sto srebrnikov.

Vedežev glas in sloves se razširi po vsej deželi.

Lepega dne pa izgubi graščak svoj poročni prstan. Iščejo in iščejo, pa nikjer ga ne najdejo, zato pošlje graščak po vedeža. Pridejo k njemu, ga posade v kočijo in pripeljejo pred graščaka.

»Ojoj, zdajle mi bo pa slaba predla,« si misli kmet Hrošček.

»Kako naj pa vem, kje je graščakov prstan? In če se graščak razjezi, me gotovo pošlje tja, kjer ni muh.«

»Pozdravljen, boter,« pravi graščak.

»Povej mi, kje je moj prstan! Ako uganeš, te bom bogato poplačal, ako pa ne uganeš, izgubiš glavo.«

Graščak ukaže, naj spravijo kmeta v posebno izbo, kamor ne sme nihče drugi. Sam naj vso noč ugiba, da mu bo zjutraj lahko povedal.

Vedež je torej sedel v izbi in mislil pri sebi:

»Kaj bi graščaku odgovoril? Najbolje bo, da čakam do polnoči, potem se pa skrivaj poberem od tod. Ko bo petelin tretjič zapel, me bo vzela noč.«

Graščakov prstan pa so ukradli njegovim posli: strežaj, kočijaž in kuhar.

»Kaj pa sedaj, prijateljčki,« so se menili med seboj.

»Kaj bo, ako nas vedež izda? Potem je gotovo po nas! Pojdimo k njegovim durim in poslušajmo! Ako nas ne ugame, ostanimo tiho, ako nas pa spozna, ga moramo prav lepo prositi, naj nas ne naznani graščaku.«

Strežaj gre poslušat. Kar zapoje petelin in kmet reče v izbi sam pri sebi:

»Hvala Bogu, prvi je že tukaj! Zdaj moram počakati še na druga dva!«

Strežaju je padlo srce v hlače. Brž steče k onima dvema in jima reče:

»Joj, golobčka, mene že ima! Komaj sem bil pri vratih, je že zakričal:

„Prvi je že tukaj, zdaj moram počakati še na druga dva.“

»Počakaj, zdaj grem jaz,« reče kočijaž in gre poslušat.

Petelin zapoje drugič in kmet Hrošček reče:

»Hvala Bogu, je že drugi! Še na tretjega počakam.«

Kočijaž prileti brez sape: »Mene je tudi spoznal.«

Kuhar pravi:

»No, če je vaju spoznal, potem bo tudi mene! Vendar grem poslušat in če je tako, ga moramo na kolenih prositi, da ne pove graščaku.«

Kuhar gre poslušat. Petelin zapoje tretjič.

Kmet se prekriža in pravi: »Hvala Bogu, vsi trije!«

Odpre vrata, pa mu padejo vsi trije tatovi v naročje, se vržejo na kolena in ga začno prositi:

»Ne pogubi nas, ne povej graščaku, tukaj je prstan!«

»Naj bo, prizanesem vam,« pravi kmet Hrošček in vzame prstan. Potem vzdigne preprogo na tleh in skrije pod njo prstan.

Zjutraj pride graščak in vpraša: »No, boter, kako je?«

»Gospod, že vem! Prstan ti je odletel na tla in se zavalil pod preprogo.«

Služabniki vzdignejo preprogo in najdejo prstan. Zato je graščak bogato poplačal vedeža in mu dal tudi jesti in piti, kar je hotel. Po jedi se gre graščak na vrt sprehajati, in ko gre tako po stezici, zagleda drobnega hroščka. Pobere ga, stisne v pest in se obrne k vedežu, ki je šel za njim.

»No, vedež, ugani, kaj imam v roki?«

Kmet se prestraši in reče zase:

»Zdaj te je pa ujel, ubogi Hrošček!«

»Prav imaš,« reče graščak. »Hroščka imam!«

Graščak še bogateje poplača kmeta in ga pusti milostno domov.

Radislav Rudan

Vprašanja

Očka predragi moj,
ti mi povej,
kje so globine
brez konca in mej?

„Take globine
so v dušah ljudi;
kdor vanje pride,
se v njih izgubi.“

Očka predragi moj,
to mi odkrij,
kje še za sončnim
krasnejši je sij?

„Sij še krasnejši
je v srcih ljudi,
kadar ljubezen
iz njih govori.“

Jurček v šoli

Jurčka v šolo so vpisali,
lepih naukov mu dali,
kakšen v šoli biti mora,
da ne bo samo pokora
pri učenju, kot doma,
kjer miru nikdar ne da.

Jurček krepke je postave,
za pouk pa trde glave.
To se pravi: bolj lenušček,
a povsod znan potepušček.
Kjer ni treba, tja se vtika,
knjiga le ga malo mika.

Rad s tovariši se brati,
po vrtovih sadje klati,
za vozovi se obeša,
blato vsepovsodi meša,
psičke draži in kriči,
kot da vse za njim gori.

Mnogo črk že drugi znajo
in z računi se igrajo,
Jurček pa le **I**, **U**, **A**
komaj loči in pozna.

Piše pa tako vam Jure
kakor praskale bi kure..

Končno učitelju zadosti
Jurčkovih je teh norosti.
Po pouku ga ustavlja
in prav pridno z njim ponavlja,
kar je do sedaj zamudil
in ker sam se ni potrudil.

Zdaj pa Jurčka nič ne moti,
ko domov hiti po poti
in se vsak lenuščku smeje.
Oče pa mu jih našteje,
da se deček sebi smili
in za dva kriči in cvili.

In ko se pogrezne v spanje,
hude, čudne ima sanje:
Žive črke mu po glavi
skačejo, kot on po travi:
I na čelo mu poskoči,
U se mu ob bradi boči,
O v oči mu zgrda sili,
V vanj z roglji rogovili ...
Čisto prav zdaj črke kliče
in prestrašen se odmiče —
dokler s postelje po tleh
se ne zvrne v sanjah teh ...

Vsi sveti

Po vseh razredih pišemo zdaj naloge s tem naslovom. Ne vem, ali se učitelji to med seboj zмениjo ali pa je taka navada že iz starodavnih časov. Na vsak način je težko pisati vsako leto o isti stvari in zraven kaj novega povedati. Škoda, da nisem shranil zvezkov iz prejšnjih let, pa bi imel zdaj prav malo dela. Stavke bi nekoliko preobrnil in podaljšal, saj se gospod učitelj gotovo ne spominja, kakšne sem mu nakvasil prejšnje leto.

Rekli so nam, naj napišemo spomin na ta praznik iz zgodnjih otroških let. Prav rad, toda kdo naj se spomni, če se mi je to in ono dogodilo ravno o Vseh svetih. Morda je bilo nekaj dni prej, lahko pa tudi pozneje. Vem na primer, da sem bil dostikrat tepen, a se ne morem spomniti, če je bilo to ravno na praznik Vseh svetnikov. Na pokopališču vem, da še nisem bil kaznovan, v cerkvi pa že. Cerkovnik me je nekoč povlekel za uhelj in mi tako naravnal glavo proti oltarju. Vzrok pa je bil Krivčev Tone, ki je prekladal podobice po mašni knjižici, jaz sem ga pa gledal, ker je bil na moji desnici. Strašno me je bilo sram pred ljudmi, še bolj pa strah, če je to videl moj oče ali kdo drugi, ki bi nesel to očetu na nos. Pa je ostala stvar skrita med nama s cerkovnikom. Tega moža imam v resnici rad, ker ni taka čenča, da bi vsako stvar obešal na veliki zvon. Kadar ga srečam, ga pozdravim.

V šoli so rekli, da lahko napišem vse, kar je v zvezi z Vsemi sveti. Zato sem naredil najprej uvod, kakor delajo to pravi pisatelji.

Pisati hočem o prešcah, ki so resnično v zvezi s praznikom Vseh svetnikov in Vernih duš. Toda besed ne bom kar tako stresal iz rokava, ampak napisati hočem to, kar sem sam doživel.

Ko sem bil v šestem letu, so me poslali na jesen k teti Micki, ki ima kmetijo na Dolenjskem. Prišla je sama pome v mesto in me vzela s seboj. Kadar je prišla k nam, je bilo v naši hiši vedno veselo. Njena košara ni bila nikoli prazna, kar je bilo zlasti nam otrokom zelo všeč. Poletni raznovrstno sadje, pozimi štruklji, mesnina, suho sadje, orehi in Bog ve kaj še. Pa kratkočasna je bila ta teta, da smo se vedno smejali. Kdo bi tedaj ne šel s tako teto? Večkrat me je že vabila, pa so starši vedno odvrčali, češ da sem premajhen. V šestem letu sem pa odločil sam in ugovarjal: »Lansko leto sem bil premajhen, predlansko tudi, kdaj pa bom nehal biti majhen?«

Smejali so se mi in rekli: »Pa pojdi.« — Teta je pravila, da ima polno sadja, ki ga nima kdo ob jutrih pobirati, jaz bi pa bil kot nalašč za tako delo, ker imam roke, še bolj pri tleh, kot se je izrazila teta.

Tako sem odšel s teto Micko nekako sredi septembra na Dolenjsko. Že voznja z vlakom je bila zame velika novost. Do takrat še nisem imel take sreče, samo v mislih sem se včasih vozil z ljudmi, ki se jim videl v vlaku.

Tetin dom je bil blizu železnice in že to mi je bilo prav všeč. Še bolj pa mi je ugajala njena domačija. Tu sem našel polno novih stvari, ki so mi bile kot mestnemu otroku do takrat neznane.

Teta je bila čisto sama, le dekle je imela za pomoč pri delu. Precej prve dni sem se spravil nad sadje, ki ga je bilo res na pretek. Jedel sem ga, kolikor se mi je ljubilo. Sladkih češpelj še danes ne morem pozabiti, prav tako ne onih sočnih hrušk koncem hiše. Pobiral sem sadje najmanj dvakrat na dan in nosil košare v klet. Zvečer smo pa rezali krljce in jih devali sušit na sonce, v peč in na peč.

Kmalu sem se seznanil in sprijaznil tudi s sosedomi otroki. Bili so prav prijetni družabniki in marsikako novo smo uganili proti večeru na paši. Teta je imela tri krave. Sosedovi so bili bolj revni in so imeli samo eno. Zganjali smo jih skupaj na log, tam kurili, pekli krompir in jabolka ter se veselili do poznega mraka. Na krave ni bilo treba dosti paziti, ker niso uhajale nikamor z loga, ta pa je bil tako naš in sosedov. Pri teh kmetskih opravilih so mi potekali najlepši dnevi, kar sem jih kdaj doživel.

Od doma je prišlo medtem pismo, da se bom moral vrniti, kar mi je bilo pa prav malo po volji. Sosedovi fantički so me nagovarjali, naj ostanem še toliko časa, da bomo pobrali prešce. To se vrši dan pred Vsemi sveti. Ko sem razodel ta načrt teti Micki, ni bila prav nič zadovoljna in je rekla: »Prešce pobirajo samo revni otroci, pri nas pa imamo že toliko, da lahko prešce drugim dajemo. Ne bilo bi lepo, če bi jih šel nabirat tudi ti.«

Zdaj sem bil res v zadregi: na eni strani teta s svojo prepovedjo, na drugi pa sosedovi otroci s svojim nagovarjanjem in zagotavljanjem, kako je to prijetno delo.

Teta mi je tudi pojasnila pomen prešce, kar sem si prav dobro zapomnil. Gospodinje spečejo revnim ljudem hlebčke kruha, da bi tudi ti molili za verne duše v vicah. Dan pred Vsemi sveti hodijo odrasli siromaki in otroci revnih staršev od hiše do hiše in gospodinje jim darujejo hlebčke, imenovane prešce.

Zdaj mi je le to rojilo po glavi, kako bi se zmuznil od doma in šel s sosedomi po prešce, ne da bi teta vedela za to.

Še zvečer pred nabiralnim dnem nisem vedel gotovo, če bom mogel iti. Sosedovim otrokom sem obljubil, da pridem le v tem primeru, če bo odšla teta ta dan k sveti maši. Čakali naj bi me za sosedovim skednjem.

Spal sem v podstrešni sobi, od koder se je videlo na stezo, ki vodi proti farni cerkvi. Večkrat sem se prebudil, ker sem se bal, da bi zamudil ugodno priliko. V jutranjem mraku sem začul v spodnjih prostorih zapiranje vrat, kar mi je pričalo, da se teta odpravlja v cerkev. Videl sem skozi okno, da je hitela, zavita v veliko ogrinjalno ruto, po stezi proti fari. Vedel sem, da se v dveh urah skoraj ne more vrniti. Pol ure je do fare, pol nazaj, maša traja tudi pol ure in gotovo se bo teta še kaj pomudila v trgovini ali pri znankah kot navadno.

V hipu sem bil pripravljen za odhod k sosedovim. Po navodilih tovarišev sem že zvečer pripravil vrečo za nabiranje preše. Zmuznil sem se pri zadnjih vratih za sosedov skedenj, kjer so me že čakali moji prijatelji. Nihče me ni videl. Dekla je bila ta čas vedno v hlevu in gotovo je ni zanimalo, kar mi je teta prepovedala.

Stekli smo po stezi čez log proti prvi vasi, dobrih deset minut proč od tetinega doma. Po cestah je bilo že polno nabiralcev preše. Uvrstili smo se še mi v to družbo in stopali od hiše do hiše, iz veže v vežo. Otroci so že kar vedeli, v katere hiše naj gremo. Prav revne smo izpustili. Imel sem kmalu v vrečki kakih deset hlebčkov. Povsod smo se zahvalili: »Bog plačaj vam in vernim dušam v vicah.«

Neka gospodinja v prvi vasi me malo bolj pazljivo ogleda in pravi: »Fant, ti si pa gosposki. Za takega se ne spodobi, da odjeda revnim priboljšek...«

Te besede so bile zame mrzel poliv. Postalo me je sram. Gospodinja je gotovo poznala tudi mojo teto — in tako bo prišla vsa stvar na dan. Veselo vrvenje z mladino od hiše do hiše me v hipu ni več veselilo. Svoj sklep sem na cesti razodel tovarišem in rekel: »Jaz grem domov!«

Silili so me sicer, naj grem z njimi naprej, a mene je v hipu minilo veselje. Ubral sem jo po bližnjici proti tetinemu domu. Mimo domačega skednja gredé sem skrtil nabrane prešce pod seno v svislih ter se skrivno splazil pri zadnjih vežnih vratih v podstrešno sobo. Kmalu nato se je vrnila teta in jaz sem prišel v kuhinjo kot bi se ne bilo nič zgodilo.

Drugi dan sem pogledal v seno, kako je s preščami. Lotile so se jih že miši. Obgrizene sem z nožem obrezal in dal drobtine kokošim. Ostale prešce pa sem nesel na skrivnem sosedovem Jernejčku in ga prosil, da ne črhne o tem besedice ne doma ne moji teti.

Na Verne duše je prišla moja mati pome in me odpeljala domov v mesto.

Še doma sem bil dalj časa v strahu, če ni dolenjska teta izvedela o mojem skrivnem nabiranju preše.

Čeprav se to ni zgodilo, mi je vest le dolgo očitala to dejanje, ki sem ga izvršil kljub prepovedi dobre tetke.

Kadar koli govorimo pri verouku o vesti, mi pride vselej ta dogodek v spomin. Zdaj vem, da je vest huda opominjevalka in ne dá človeku zlepa miru.

Tine

Kmet in cigan

Ilustriral M. Sedej.

Ne vem, ali je bilo res ali ne. Pravijo pa, da je postal cigan silno lačen. Tako lačen, da bi požrl volka s kostmi in kožo vred, če bi ga dobil. Ker ga pa ni dobil, mu je v želodcu še naprej krulilo in ropotalo, kakor da bi tolkel po praznem sodu.

Cigan bi zmaknil kje kako kokodajsko in si jo spekel. Za prvo silo bi bilo. Ali kaj, ko stoji skoraj ob vsakem vogalu stražnik. In če kje kaj zmakneš, hop po ciganu, pa naj še tako zatrjuje, da je nedolžen. Stražnik pa ni Bog ve kako vljuden gospod in cigan nima rad z njim posla...

Gre zato cigan h kmetu, da si poišče dela in pošten prigrizek.

»Dobar dan, gospon. Imate kaj dela in jela? Vse pojem, kar mi daste in vse naredim, kar ukažete.«

Kmet zadovoljen, kaj ne bi. Delavcev vedno premalo, dela pa toliko, da ne ve, kje bi začel in kje nehaj. Cigan pa tudi ne bo preveč gledal v skledo, kaj in koliko je v njej.

»Hej, cigan. Dela pa, dela vedno dovolj. Jutri zarana ga dobiš. Kosil boš, sušil, obračal seno in ga spravil v kopice. Za en dan ravno dovolj dela. Jelo dobiš pa tako, da si boš tri dni oblizoval prste. In nekaj cvenka bo tudi našlo pot v tvoj žep, da boš lažje počakal do jutri, evo ti pol klobase pa še brtavs kruha. Prenočiš pa lahko kar v seniku, da boš jutri takoj pri rokah.«

Ciganu se zaiskrijo oči, popade klobaso in kruh in zleze v senik. Kot bi trenil pomelje kmetove dobrote, leže v seno in s sladkim upanjem na jutrišnji dan zaspi.

Drugo jutro, ni se še danilo, je že kmet pred senikom in kliče cigana. »Halo, cigan! Čas je, da vstaneš in greš na delo. Jutro je lepo in trava rosna, da ti bo kosa kar sama kosila.«

Kratka je bila noč ciganu, pa kaj hoče: treba je zaslužiti jelo. Zleze iz senika in že mu nudi kmetič koso in oslo in grablje in mu razlaga kod in kam naj gre, da pride do pravega travnika. Cigan posluša, vzame orodje in kar šel bi na delo. A kaj, ko ga pa želodec opominja, da je prazen kot beraška malha in da bi mu malo prigrizka kar nič ne škodilo. Kmetič, dobra duša, mu da primeren zajtrk. Kosilo pa, da mu pa že pošlje o pravem času na travnik. Čemu bi hodil domov in po nepotrebnem tratil čas. Všeč je to ciganu. »Pospravi zajtrk, pa le še nekaj premišljuje. Končno svetuje kmetu, naj mu kar sedaj da kosilo. Je vseeno kaj, da je le nekaj za zob. Tako prihrani sebi in kmetu čas. Vsak cigan da lahko dela ves dan brez prestanka, da ima le zjutraj poln želodec.

»Res, čemu bi tratil opoldne čas s hojo na travnik,« si misli kmet in kar takoj poišče in najde vogal kruha in nekaj prekajene svinjine pa še pol litra jabolčnika. Vse to da ciganu, ki ves vesel spravi tudi te dobrote pod svojo kučmo. No, sedaj se je — hvala Bogu in kmetu — kar dobro podložil in delo mu ni več dišalo. A cigan ne bi bil cigan, če bi si tudi iz te zadrege ne znal pomagati.

»Gospon, zajtrkoval sem že, kosil tudi, kaj ko bi mi dali še večerjo, potem grem zvečer po končanem delu lahko kar na svoj dom. Ne bo treba hoditi sem in tu večerjati. Saj ni treba veliko: pol klobase in kos kruha bo kar dovolj za večerjo.«

»O ti prebita buča,« si misli kmet, »saj ni tako neumen ta cigan.« In mu prinese še večerjo. Kar s težavo pospravi cigan še to, nato pa pravi kmetu: »Ej, gospon! Moj oče me je učil, naj po večerji nikdar ne delam, ker to delo ne koristi. Nu, sedaj sem se navečerjal in je najboljše, da grem spat.« In jo je popihal.

Kako je bilo naprej, ne vem. Pravijo pa, da se je kmet ves tisti dan potil na travniku, in se poleg veril, da nobenemu ciganu ne verjame nikdar več.

AŠA POŠTA

Mamica spi.

Mamica naša že v grobu spi
in se nikoli več ne zbudi.

Njeno truplo trohni pod zemljo,
duša nje zlata odšla je v nebo.

Bog jo je ustvaril, Bog jo je vzел,
vsega trpljenja jo je otel.

Zdaj pa trpimo namesto nje mi,
ker nihče kot mati za nas ne skrbi.

O mamica, prosi v nebesih Boga,
da tvoje sirote obvar'je gorja.

Milka Korbar,

uč. VI. r. lj. š. v št. Rupertu na Dolenj.

Moja sестrica.

Moja sestra	Rada piše,
je majhna,	rada riše,
komaj stara	a še rajši
leta tri.	pa kriči.

Kermavner Štefka,

uč. V. razr. na Ježici.

Spoštovani g. urednik!

Dolgo sem že naročena na mladinski list »Vrtec«, pa še nisem čula glasu iz našega kraja. Zato sem se jaz opogumila in Vam pišem skromno pisemce.

Doma sem iz Moravč, v šolo pa hodim k Sv. Križu. Na Vaš list »Vrtec« sem naročena četrto leto. Z veseljem ga prebiram. Rada si tudi belim glavo z ugankami. Te mi delajo velike preglavice. Nestrpno pričakujem prihodnje številke »Vrtca«. Prav lepo Vas pozdravlja

Mrzel Terezija,

uč. II. razr. viš. lj. š., Sv. Križ pri Litiji.

Orač.

Volička dva sta vprežena,
kraj njih gonjač je s šibo v roki;
za plugom orač ukrivljen je,
na njivici ob loki.

In sam pri sebi govori:

»Oh, zemlja rodna, težka si,
a jaz vseeno imam te rad,
čeprav po tebi se potim,
da vržeš mi svoj sad.

A zadovoljen bom takrat,
ko delo mojih pridnih rok
bo blagoslovil dobri Bog.«

Kure Zofka, Svibnik, p. Črnomelj.

Spoštovani g. urednik!

Ne zamerite, da Vas tudi jaz nadlegujem z nekaj vrsticami. Vsak mesec komaj čakam na novo številko »Vrtca«. Rada si belim glavo z ugankami, ki se mi včasih le posrečijo.

Doma sem iz Hrastja pri Ljubljani. To je majhna vas s 23 hišami blizu Save. V šolo pa hodim v Moste.

Bolta Terezija,

učenka, Moste pri Ljubljani.

»VRTČEVIM« DOPISNIKOM

Čas imam in zato rad berem Vaša drobna pisemca.

Všeč so mi, če v kratkih, jedrnatih besedah popisujete svojo domačo vasico ali rojstno župnijo. Vesel sem Vaših mladih pesmi ali pripovednih spisov. Tudi to rad vidim, če naštevate, kaj najrajši berete in kako se pokorite z ugankami.

Tole mi pa nikakor ni všeč, ker vedno in vedno ponavljate besede o tistem strašnem uredniškem košu. Verjemite, da je vsaka pesem le nekaj časa lepa. Ali se vam ne zdi tako? Včasih se mi zdi vaša beseda tudi preučena.

Vendar pa kljub temu pišite svoja pisma še naprej, da se vsaj navadite pravilno pisati!

Kaj pa naj pišemo, me vprašujete.

Kakor doslej. Kje ste doma, kaj berete, kaj delate, kje ste bili in kje ste hodili in kaj ste videli. Tudi kakšne naloge pišete v šoli. Morebiti tudi, kaj najraje berete ali kaj bi radi postali.

Ne bo napačno, če napišete kakšno pripovedko iz svojega domačega kraja ali kako narodno pesem. Morebiti tudi, kakšne navade imate o božiču, o veliki noči, o pustu, na »debeli« četrtek, o kresu, na paši. Ali če opišete kakšno večjo slavnost, šolsko razstavo in šolski izlet...

O, tvarine na pretege!

Lep pozdrav in brez zamere!

Vaš J. L.

Rešitev ugank v 1.-2. številki »Vrtca«

1. Nasvet. — Postani zvest naročnik »Vrtca«.
2. Naslov. — Učenka ljudske šole.
3. Račke. — Ko bi raca šteti znala, se za mlade ne bi bala; ker pa šteti nič ne zna, le po glasu jih pozna. (*Začni v sredi spodaj, potem levo, desno itd.*)
4. Številnica. — Ključ: gad, bes, roj, vino, miš, jek, to, z. Rešitev: Govori, kar je res, stori, kar smeš — to sta stezi do nebes.
5. Lenuh. — Lenoba je vseh grdob grdoba. (*Preskakuj z leve vrste na desno in zopet na levo po eno črko navzdol.*)
6. Posetnica. — Velikan Goljat.

Vse uganke so pravilno rešili:

Ljubljana: Janežič Tončka, Kačar Marija, Serajnik Juša, Struna Tatjana, Šolar Marija, Velikonja Metka, Pavčič Kornelija, Bricelj Marija, Mojzer Marlena, Predovič Marija, Rybař Ljerka, Semrajc Antonija, Strojan Brigita, Sotler Anjuta, učenke v Lichtenthurnovem zavodu; Puc Marija, Novak Marija, učenki ljudske šole Bežigrad; Planina Tomaž, učenec III. deške ljudske šole; Šerbec Vojmil, dijak; Schubert Majda, dijakinja.

5 ugank so rešile:

Šos Breda in Bergant Marinka, učenki I. dekleške ljudske šole, in Ban Milena, uč. IV. vad. r. pri Uršulinkah v Ljubljani.

Po nekaj ugank so rešili:

Kunc Franc, Resman Anton, Koren Jože.

Izžrebani so bili in dobe nagrade:

Kačar Marija, Šolar Marija, Strojan Brigita, Velikonja Metka, učenke v Lichtenthurnovem zavodu; Novak Marija, Puc Marija, učenki ljudske šole Bežigrad; Šerbec Vojmil, dijak; Planina Tomaž, učenec III. deške ljudske šole; Bergant Marinka, učenka I. dekleške ljudske šole; Schubert Majda, dijakinja.

»Vrtec« izhaja mesečno. Letna naročnina je za skupna naročila 20 lir, za posamezne naslove pa 25 lir. List izdaja in tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani. Zanj odgovarja Jože Kramarič. Glavni in odgovorni urednik F. Ločniškar v Ljubljani, Ulica 3. maja št. 10. Sklep uredništva je peti dan v mesecu. — Uprava »Vrtca« je v Ljubljani, Kopitarjeva ul. št. 2 (H. Ničman).